

Írások a Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Verseny 2010/2011-es versenyévjáráról 4.

A Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Versenyéről
– egy felkészítő tanár szemszögéből

➡ Valakovicsné Lakatos Marianna

1997 óta dolgozom könyvtárostanárként a hatvani Széchenyi István Közgazdasági és Informatikai Szakközépiskolában. Pályámat egy kényszerválasztás hozta – orosz szakos diplomával nem tudtam elhelyezkedni –, de megszerettem a könyvtárosságot, aminek azt is köszönhetem, hogy nem „szűkültem be”, azaz érdeklődésem nem egy vagy két tárgyra koncentrálódik. Időbe telt, míg a ma már 12 ezer dokumentumos könyvtárát olyanná fejlesztettük, ami megfelel a modern kor követelményeinek. Elindult a nem hagyományos információhordozók gyűjtése, az állomány integrált könyvtári rendszerrel történő számítógépes feldolgozása, a szolgáltatások korszerűsítése, a marketingmunka. Jelenleg húsz tanuló egyidejű foglalkoztatására alkalmas a könyvtárhelyiség.

Az iskola tanulójútsága négy megyéből tevődik össze (Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád, Pest), így a legkülönbözőbb tudású, érdeklődésű és – könyvtári szempontból – a legváltozatosabb előképzettségű diákokkal találkozom napi munkám során. Az ismeretszerzés során azonban senki számára nem kerülhető ki az információkeresési technikák ismerete, következésképpen a könyvtár használata. Nemcsak tanulmányi eredményeik javítása szempontjából elsődleges ez, hanem általános műveltségük megalapozásában, fejlesztésében is. Fontos tapasztalat, hogy vannak olyanok, akik elég előítéletesek az iskolai könyvtárral szemben (különösen a mai erősen technikai beállítású világban), tanulmányaik végeztével viszont a legaktívabb könyvtárhasználóvá válnak.

A Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Verseny legnagyobb pozitívumának azt tartom, hogy változatos technikákkal ismerkedhetnek meg a tanulók mind tanulás-módszertani, mind információkeresési szempont-

„A műveltség jósorsban ékesség,
balsorsban menedék.”
(Arisztotelész)

ből. Továbbá a tehetséggondozás egyik eszközének tekintem. Ezt felmérve nem volt kérdéses 2004-ben, amikor először volt lehetőségem versenyzőt indítani, hogy meg kell próbálkozni ezzel a lehetőséggel. Kezdetben kevésbé voltunk sikeresek, hiszen nekem is „tanulnom” kellett a versenyre való felkészítés módszereit, meg kellett találnom az érdeklődő, elhivatottnak mutakozó tanulókat, és meg kellett nyernem őket a könyvtárnak és a versenynek. Ehhez természetesen sok személyes találkozásra, jó PR-munkára és könyvtárostánári elkötelezettségre volt és van szükség. Később megyei fordulók is dobogós helyeket szereztünk, s ebben a tanévben már a harmadik alkalommal jutott be tanítványunk az országos döntőbe (4., 2., az idén 1. helyezéssel büszkélkedhetünk).

A tehetséggondozás nem önös érdek, nem elsősorban a jó tanuló fiatalokról szól. Hiszem, hogy mindenki tehetséges valamiben, a pedagógus pedig megtalálhatja azt a területet, ahol ezt a tehetséget kibontakoztathatja. A könyvtárhasználat azért is elsődleges ezen a területen, mert teret enged a kreativitásnak és az egyéni érdeklődési körre való koncentrálásnak. Az éves témaválasztásokban is lehet olyan kapcsolódási pontot találni, ami a versenyző érdeklődésére építhet. S általában ez az, ahonnét az adott évi felkészítés kiindul. Hiszen az alapismereteket elsajátítják könyvtár-informatikai órákon, az iskolai fordulót követően személyre szabott módszerekkel készülünk egy-egy idényben. Igyekszünk a projektmódszer alapelveit követni, ötvözni azt a hagyományos referenzkérdés-

megoldással, beépítjük a tervezés-kivitelezés elemeit, gyakoroljuk a logikus gondolkodásmód és feladatmegoldás módszereit, és a kommunikációs feladatokra is hangsúlyt fektetünk. A felkészülésben igénybe vesszük esetenként a tanuló társak segítségét, a kooperatív technikák is segítségünkre vannak. Úgy tűnik – legalábbis egyelőre –, hogy jó irányba haladunk.

Az eltelt évek alatt azt tapasztaltam, hogy akár a megyei, akár az országos versenyen a szervezők mindent megtettek azért, hogy a

versenyzők és felkészítőik otthonosan érezzék magukat, elsősorban ne versenyhangulat, inkább a játék öröme uralkodjék. Nem volt ez másképp Mátészalkán sem, ahol vendégszerető, gondoskodó háziakkal találkozunk. A döntő helyszínének pályáztatását jó ötletnek tartom, mert ez is egy lehetőség megismerkedni más, jól működő iskolai könyvtárakkal, tapasztalt könyvtárostanárokkal. Nem beszélve arról, hogy a nyertesek olyan helyszínekre is kirándulhatnak, ahová lehet, hogy önállóan nem látogatnának el, olyan élményekkel gazdagodhatnak, amelyek adott esetben életre szólóak lehetnek, új ismeretségeket, barátokat szerezhetnek. Szakmai szempontból is hasznosak ezek a találkozások, hiszen ha burkoltan is, de mindig van egy kis tapasztalatcsere. Ezért javaslom mindenkinek, aki ezen a pályán dolgozik: adjon esélyt tehetségeinek és próbálja ki ezt a versenyt!

Kívánok magamnak és minden könyvtárostanár kollégámnak még sokszor sok olyan diákot, aki megszerzi nekünk azt a megtisztelő örömet, hogy a Bod Péter versenyre elkísérhetjük őket! ■

A Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Versenyről – egy versenyző szemszögéből

◆ Balogh Géza

A versenyen második alkalommal vettem részt, az első versenyem a tavalyi (2009/10) tanévben volt. Az ilyen típusú megmérettetések szerintem igenis fontosak, elsősorban azoknak, akik a humán területek iránt érdeklődnek, de azoknak is, akik a könyvtárhasználati tudásukat szeretnék gyarapítani – az élet más területein ez nagyon is jól jöhet!

Maga az egész versenyfolyamat egy élmény: a megyei írásbelin azért kell izgulni, hogy meglegyen a minimum követelmény (70%), a szóbelin pedig azért kell jól teljesíteni, hogy az összpontszám emelkedjen. Ha ez megvan, akkor jöhet az országos írásbeli, amit azért kell nagyon jól megírni, hogy bejuthassunk az országos döntőbe, ahol az aktuális korcsoport legjobb nyolc tanulója mérkőzhet meg egymással. Az országos dön-

tőben egy hosszabb időt igénylő projektfeladatot kell elkészíteni és bemutatni a zsűrinek, miközben a felügyelő szaktanár folyamatosan pontoz minket – itt már csakis a maximumot lehet nyújtani!

Az idén Mátészalkán rendezték az országos döntőt. Nagyon jó hely, mindenkinek ajánlom! A verseny napját megelőző délutánon a szatmári térségében tettünk egy kis kirándulást: Szatmárcsékén megtekintettük és megkoszorúztuk Kölcsey Ferenc sírját,

Tákoson pedig az 1767 óta fennálló fatornyos templomot néztük meg, ami Közép-Európában párját ritkítja. Az esti órákban egy kis ízelítőt is kaptunk a szatmári táncokból a Szatmár Táncgyűttestől.

A szervezett programok nagyon jók voltak, olyan élményt nyújtottak nekünk, amiért